

Nr 34.

Av herr **Magnusson** i Skövde, om *ärligt understöd åt soldaten Karl Axel Granat.*

Under arbete vid regementets skomakeriverkstad ådrog sig till tjänstgöring inbeordrade soldaten vid Höjentorps kompani, Skaraborgs regemente Nr 380 Granat utan eget förvållande den 23 sept. 1914 en skada i högra handens pekfinger, vilken förorsakade blodförgiftning och först efter flera veckors lasarettsvård läktes. Såsom varaktigt men kvarstår för Granat för all framtid fullständig styvhet i pekfingret, medförande för honom en ytterst kännbar nedsättning i hans arbetsförmåga. Granat är nämligen synnerligen skicklig skomakare och hade före olycksfallet en stor och god kundkrets. Genom den ådragna skadan har hans arbetsförmåga inom skomakeriyrket nedsatts med minst femtio procent och har han därigenom blivit oförmögen att fullständigt försörja sig och familjen, bestående utom honom av hustru och fem barn, varav det äldsta nyss fyllt tio år. Granat har därjämte, enligt uppgift, tagit vård om en behövande syster. Även inom andra yrken är hans arbetsförmåga nedsatt, varjämte det icke faller sig så lätt för en person i Granats ålder att med full framgång ägna sig åt annan sysselsättning och där vinna motsvarande arbetsförtjänst. Genom olycksfallet samt därav följande sjukdom och nedsatta arbetsförmåga har också Granats ekonomiska ställning blivit så försämrad, att verklig nöd råder.

Såsom av bilagorna till denna motion framgår, sökte Granat, med tillstyrkan av regementschefen, att på grund av skadan erhålla livränta från invalidhusfonden, men blev ansökan avslagen på den grund att han, »som kvarstående i tjänsten», icke ägde rätt till sådan. Ej heller har Granat kunnat erhålla någon livränta från riksförsäkringsanstalten, emedan, märkligt nog, den kungl. förordningen av den 18 juni 1909 om ersättning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, endast värnpliktig, volontär

vid hären eller den, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap, äger rätt därtill. — Den indelte soldaten synes vara uteglömd. — Lika litet har Granat kunnat erhålla något understöd från Vadstena krigsmanshuskassa.

Enligt ovannämnda kungl. förordning kan vid full invaliditet åt däri upptagna lämnas en högsta livränta av 450 kronor, och synes mig därför begärda 200 kronor i föreliggande fall vara skäligt.

Det kan väl näppeligen råda mer än en mening därom, att en i alla hänseenden skötsam och duglig man, som Granat enligt samstämmiga vitsord är, icke bör på grund av dessa förhållanden lämnas utan ersättning för den skada och den nedsättning av förvärvsmöjligheterna, som han i statens tjänst ofrivilligt ådragit sig. Tvärtom synes det mig för staten vara en bjudande plikt att här träda hjälpande emellan för att hindra den värsta nöden såväl för Granat som för familjen. Ej heller synes mig den omständigheten, att Granat efter eventuellt avskedstagande kan erhålla något mindre understöd från invalidhusfonden eller Vadstena krigsmanshuskassa böra föranleda någon indragning av honom tilläventyrs av riksdagen beviljat understöd, emedan nedsättningen av hans arbetsförmåga och förvärvsmöjligheter under alla omständigheter kvarstår. Det synes mig därjämte rättvist och billigt att det understöd, som eventuellt tilldelas honom, räknas från tiden nära efter olycksfallet, såsom en ringa ersättning för redan lidna förluster. Riksdagen har förut visat sig vilja träda hjälpande emellan, där verkligt behov förelegat, och vågar jag därför hoppas så må bli fallet i föreliggande sak. För en så väl vitsordad och strävsam man som Granat måste det kännas synnerligen tungt att se såväl sig själv som familjen lida nöd på grund av här berörda förhållanden.

På grund av det sagda och med stöd av till denna motion fogade bilagor ber jag därför få hemställa,

att riksdagen måtte besluta tilldela soldaten vid Höjen-
torps kompani, Skaraborgs regemente Nr 380 Karl Axel
Granat ett årligt understöd av 200 kronor att utgå från
och med 1915.

Stockholm den 23 januari 1917.

Karl Magnusson
fr. Skövde.

Avskrifter.

Bil. 1.

Till Kungl. Arméförvaltningens civila departement.

På grund av bifogade intyg får jag vördsamt anhålla om livränta från Invalidhusfonden till det belopp som kan vardas bestämt. Till följd av den ådragna skadan har jag varit helt och hållet urståndsatt att bidra till min familjs uppehälle såväl under lasarettstiden som lång tid därefter, varför utan jag för all framtid kommer att sakna största delen av min hittills goda arbetsförtjänst som skomakare, varför jag vördsammast får anhålla att detta bleve beaktat vid den livräntas bestämmande, varom jag härmed ingiver ansökan.

Följande intyg bifogas: 1. Frejdebetyg, 2. Kompanichefens intyg, 3. Läkarebetyg, 4. Intyg av pastor i Råda, 5. Intyg av kommunalordförande i Råda, 6. Verkstadsintyg.

Skövde den 15 mars 1915.

Karl Axel Granat.
Soldat för Nr 380.

Bil. 2.

Till Kungl. Arméförvaltningens civila departement.

Härmed får jag med tillstyrkan av densamma äran översända en från indelta soldaten *nr 380 Granat* inkommen ansökan, jämte bilagor, om livränta från Invalidhusfonden.

Av handlingarna framgår, att Granat under militär tjänstgöring ådrog sig den skada, med anledning varav han numera endast kan förrätta vissa till hans levnadsyrke hörande arbeten, och att denna inskränkning i hans arbetsförmåga *för all framtid* kommer att kvarstå.

Den på grund härav minskade möjligheten till arbetsinkomst kommer att bli så mycket mera kännbar, som Granat förut genom sin skicklighet hade stor kundkrets.

Granat befinner sig i fattiga omständigheter samt har hustru och fyra minderåriga barn.

Skövde den 1 maj 1915.

A. Carleson.
Regementschef.

Arvid Bruno.

Bil. 3.

På begäran av regementsexpeditionen vid Kungl. Skaraborgs regemente får jag beträffande den invaliditetsskada, som soldaten *nr 380 Granat* ådragit sig under tjänstgöring förliden sommar å regementets skomakareverkstad, avgiva följande utlåtande.

Att obrukbarheten av högra pekfingeret är vid utförande av allt arbete i skomakeriyrket väsentligt hindrande för uppnående av full färdighet och att den

enda detalj i arbetet där långfingret möjligen kan ersätta pekfingret är syning, men att även därvidlag ett rakt pekfinger i vissa fall sitter hindrande i vägen, vadan jag anser Granats arbetsförmåga i hans yrke vara nedsatt med 50 procent.
Skövde den 1 maj 1915.

Aug. Schölin.
Skomakaremästare.

Bil. 4.

Frejdebetyg.

1. Att soldaten och skomakaren Karl Axel Granat från Erik-Frisegården
2. född den 18 november år 1881 (åttioett)
3. åtnjuter medborgerligt förtroende
4. — — — — —
5. betygar Råda församling i Skaraborgs län
6. den 25 februari år 1915.

K. V. Friberg.
v. pastor, Komminister.

Bil. 5.

Att soldaten vid Højentorps kompani av Kungl. Skaraborgs regemente nr 380 Granat inbeordrades till tjänstgöring vid regementet den 16 september 1914 och att han vid det tillfälle, då han ådrog sig den fingerskada, som haft till följd viss grad av invaliditet (högra pekfingrets fullständiga styvhet) var kommenderad att såsom skomakare tjänstgöra å regementets skomakeriverkstad intyggas härmed.
Skövde den 10 mars 1915.

H. Tham.
Kompanichef.

Bevittnas: *A. Edfelt*, fanjunkare, adr. Skövde.

Bil. 6.

Länslasarettet. Lidköping den 12. 12. 1914.
Skomakaren Karl Axel Granat från Häggened, Råda socken, soldat vid 8:de komp., Skaraborgs reg:te, har under tiden ¹⁴/₁₀—¹²/₁₂ innevarande år å Lidköpings lasarett vårdats för varig tendovaginit i högra pekfingrets böjsenskida, enligt uppgift uppkommen efter ett under arbete vid Skaraborgs reg:tes skomakeriverkstad den ²³/₉ 1914 ådraget skärsår å böjsidan av fingrets mellanfalang. Senskidan har genom operation den ¹⁴/₁₀ och ²²/₁₀ måst öppnas i hela sin utsträckning och vebrotisk böjsena exstirperas. Som varaktigt men efter skadan, som nu är läkt, kvarstår *fullständig styvhet* i fingrets mellan- och ytterled samt till c:a hälften in-skränkt böjförmåga i dess innerled. Det nu alldeles stela, raka fingret är honom tydligen särskilt hindersamt i hans yrke som skomakare; vilket allt härmed intyggas. Lidköping som ovan.

Erik Waller.
t. f. lasarettsläkare.

Bil. 7.

Soldaten nr 380 Granat vid Kungl. Skaraborgs regemente har av mig under tiden 6—9 okt. 1914 behandlats för vulnus infect. digit. II man. dx., vilket sår han ådragit sig i regementets arbete den 23 september 1914 och som övergick senare i en tendovaginit. supp. med fullständig styvhet i båda interfalengealederna genom nekros av senan. Han har för skadan vårdats å Lidköpings lasarett. Det framtida men som uppstått genom fingrets styvhet kommer att *all framtid* kvarstå till *stor inskränkning* av hans arbetsförmåga, då han är skomakare till yrket. Ovanstående intygas. Skövde den 16 mars 1915.

Olof Gertzén.
Leg. läkare.

Bevittnas: *H. Tham*, Kapten.

Bil. 8.

Att soldaten och skomakaren Karl Axel Granat från Häggened i denna församling tillfölje av blodförgiftning, ådragen i kronans tjänst, varit sjuk sedan den 23 sistlidne september, och från den 14 nästlidne oktober till den 12 dennes för denna sjukdom åtnjutit lasarettsvård, att han av denna sjukdom, från vilken han icke kunnat återställas fullkomligt, för all framtid kommer att lida men, samt att han är i fattiga omständigheter och oförmögen att nöjaktigt försörja sig, hustru och fyra minderåriga barn, varder härmed på begäran intygat.

Råda i pastorsexpeditionen den 28 dec. 1914.

K. V. Friberg.
Komminister och v. pastor.

Intyg.*Bil. 9.*

Soldaten, skomakaren Karl Axel Granat i Häggened av Råda socken har i elva år bedrivit eget skomakeri samt förvärvat sig stor kundkrets och utfört sitt arbete med synnerligen stor omsorg och till sina kunders synnerliga belåtenhet. Men i brist av nödigt rörelsekapital och senaste årets stora inskränkning av krediten nu råkat i ganska brydsam belägenhet — kan nu icke, utan att vidare skuldsätta sig, försörja sig, hustru och fyra barn i ålder åtta, sex, fyra och ett år — till följd av oförvållad uppkommen skada uti högra handens pekfinger blivit svårt nedsatt i arbetsförmågan — så synes för honom framtiden mycket mörk att genom sitt hantverk kunna sig och sin familj försörja och är i behov av andras hjälp, varder härmed på begäran intygat.

Häggened, Råda den 10 januari 1915.

Fredrik Nohlin.
Ordf. i Råda kommunalstämma och nämnd.

Bil. 10.

Att soldaten vid Højentorps kompani av Kungl. Skaraborgs regemente nr 380 Carl Axel Granat då han *under kommendering vid regementet* tjänstgjorde å skomakeriverkstaden den 23 september 1914 under arbete med kronans skodon under tjänstgöringstid i vår närvaro och åsyn utan eget förvällande, utan genom ren olycka, ådrog sig ett mindre skärsår å högra handens pekfinger, vilket sår sedermera åstadkom blodförgiftning — varder härmed under edlig förpliktelse intygat.

Såsom yrkesmän i skomakeribranschen kunna vi uttala såsom vår åsikt att Granat genom denna skada å högra handens pekfinger fått sin arbetsprestationsförmåga nedsatt till minst hälften emot vad han förut skolat kunna åstadkomma. Sköfde den 7 december 1915.

P. A. Lindh.
Verkstadsförman.

H. Lundblad.

Birger Hellqvist.

R. Jansson.

Samtliga arbetare vid verkstaden I. 9.

Egenhändiga namnteckningar bevittnas av:

Karl Skoog.

G. A. Johansson.

Bil. 11.

Till Chefen för Kungl. Skaraborgs regemente.

Med skrivelse till Kungl. Arméförvaltningens civila departement den 1 maj 1915 har Ni insänt en av indelte soldaten vid regementet nr 380 Karl Axel Granat, vilken under arbete i regementets skomakareverkstad under september månad 1914 ådragit sig kroppsskada i högra pekfingeret, gjord ansökan att en årlig livränta måtte på grund av berörda skada tilldelas honom.

Då emellertid Granat såsom tillhörande det indelta manskapet icke är berättigad till ersättning jämlikt nådiga förordningen den 18 juni 1909 angående ersättning för skada, ådragen under militärtjänstgöring, och Granat, som ännu kvarstår i tjänsten, icke äger rätt till understöd från Vadstena krigsmanshuskassa eller invalidhusfonden, samt enär någon anledning att till Kungl. Maj:t ingå med särskild framställning i ämnet icke synts föreligga, hava Kungl. Arméförvaltningens intendents och civila departement, som gemensamt förehaft detta ärende, funnit framställningen icke kunna till någon deras åtgärd föranleda, varom sökanden genom Eder försorg torde underrättas. Stockholm den 24 augusti 1915.

F. Bergenholtz.

Fredrik Frölich.

K. Radhe.

M. Kinnander.

Gustaf Fischer.

Rätt avskrivet intyggar: *G. Fridén*, Sergeant.

Bil. 12.

Att soldaten vid Kungl. Skaraborgs regemente Karl Axel Granat från Erik-Friseg., Häggened, född 18/11 1881, har hustru och fem minderåriga barn, av

vilka det äldsta är fött 16/10 1906, att försörja, samt att han är fattig och till följe av invaliditet och andra omständigheter omöjligen kan genom sitt hantverk försörja sig och sin familj intygas. Råda, Skaraborgs län, i pastorsexpeditionen den 13 oktober 1916.

K. V. Friberg.

Komminister och vice pastor.

(Stämpel).

Tjänstgöringsbetyg.

Bil. 13.

I tjänst varande soldaten vid Höjentorps kompani av Kungl. Skaraborgs regemente nr 380 Karl Axel Granat, som är född den 18 nov. 1881, antogs till krigstjänst den 24 oktober 1900.

Granat har under hela sin tjänstetid ådagalagt stort intresse för tjänsten, varit samvetsgrann och med berömvärd skicklighet fullgjort de åligganden, som blivit honom anförtrödda. — Han har dessutom såväl i som utom tjänsten genom ett grannlaga, nyktert och hedrande uppförande städse varit ett gott och nyttigt exempel för sina kamrater. — I kompaniets straffregister har Granats namn aldrig förekommit.

Även i sin hemort har Granat genom sin tadel fria vandel och sin skötsamhet i övrigt alltid haft ett gott anseende.

Ovanstående intygas av:

Skövde den 28 december 1916.

Harry Tham.

Major vid Kungl. Västgöta reg:te och f. d. chef för Höjentorps kompani av Kungl. Skaraborgs regemente.

Major H. Thams egenhändiga namnteckning bevittnas av: *Gösta Berg.*

Bil. 14.

Soldaten Karl Granat, Häggened, Lidköping.

Sedan jag nu noggrant låtit undersöka Eder fråga angående understöd på grund av Eder fingerskada, måste jag tyvärr meddela, att Ni icke synes hava några utsikter att erhålla något sådant vare sig från Vadstena Krigsmanshuskassa eller från Invalidhusfonden, då skadan icke kan anses vara av den beskaffenhet, att densamma kan föranleda Edert avsked från militärtjänst på grund av invaliditet, och något understöd från ovannämnda kassa eller fond icke lämnas så länge Ni kvarstår i militärtjänst. Vid Eder avgång ur tjänst kommer dock troligen Eder under tjänstgöringen ådragna skada att beaktas vid fastställandet av Eder pension.

Från Riksförsäkringsanstalten synes Ni icke heller kunna erhålla någon livränta, då jämlikt Kungl. Förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, endast värnpliktig, vo-

lontär vid hären eller den, som tillhör flottans eller kustartilleriets stammanskap, därifrån äger rätt till livränta.

Det enda skulle vara, att Ni direkt hänvände Eder till Konungen med underdånig anhållan om erhållande av något tillfälligt understöd. Utsikterna att erhålla sådant torde dock icke vara stora, men det är ju alltid skäl att försöka.

Stockholm den 23 december 1915.

Adolf af Jochnick.

Handlingarna återgå.